

3 x Silhuetten

av Bertil Wilson

Med stor förkärlek för Kebnekaisemassivets alla utmaningar berättar Bertil Wilson om tre olika klättersituationer på Silhuetten. Den första 1968 och den senaste 2005 där också sonen Anders deltog.

När jag i början av augusti 1968 för första gången kom till Kebnekaisefjällen, hade jag med en lista på leder som jag ville göra. Ledförslagen var hämtade ur "Rossipals lilla gröna" som gavs ut 1952. Med på färden var även en intet ont anande kamrat som jag förespeglat en behaglig vandring med inslag av glaciärtur i storslagen fjällnatur. Kamraten hade på min inrådan köpt begagnade stegjärn och en isyx (82 cm träskaftad Stubai Aschenbrenner). Han hade dessutom på eget initiativ förstärkt vår trista lättviktsproviant med många delikatesser som avsevärt tyngde vår packning.

Bertil på andra replängden. FOTO: ANDERS WILSON

Sydtoppen

Efter att vi traverserat södra och norra klippbergen från Tarfala, skulle vi upp på "Sydtoppen". Det var eftermiddag och vi tänkte oss östra leden. Eftersom jag alltid haft en lättsinnig inställning till ledbeskrivningar (alternativt varit dålig på att tyda dem) så fortsatte vi efter snöryggen rakt fram uppför väggen. Jag slog i någon bult och imponerades av alla de vandrare som årligen knallade upp denna väg. Min kamrat var inte road, utan sade bestämt ifrån att nu fick det vara nog med fjällvandring för hans del.

Vi övernattade i toppstugan som på den tiden var riktigt trevlig. Dagen därpå gick vi ner västra leden trots att vi hittat utsteget till riktiga östra leden. Som nog en och annan erfarit är den tämligen stenig, och min snart "före detta" kamrat stukade dessvärre en fot. Med gemensamma krafter tog vi oss tillbaka till tältet ovanför fjällstationen. Kamraten som hade kapital uppsökte bastun, och jag som var trött gick och la mig. Efter ett par timmar väcktes jag av min kamrat som hade med sig en man han träffat i bastun. Han sökte klätterkompis och hade fått höra att min kamrat var skadad och inte kunde klättra. Eftersom våra klätterplaner stämde överens så bestämde vi avfärd mot silhuetleden följande dag 5.00.

En härlig hammare. FOTO: BERTIL WILSON

Silhuetten första gången

När man klättrar silhuettleden skall man vara så att man ser fjällstationen nästan hela tiden hade jag hört, så det var bara att ge sig iväg. Klättringen gick bra, men jag såg inte några rösen eller andra spår av klättrare förrän vi kom upp på stora terrassen. Toppen nåddes via södra kittelkammen.

Drygt trettio år senare fick jag av en händelse se att min då nya repkamrat, som f. ö. hette Carl-Axel Bladsjö, noterat vår egen tolkning av silhuettleden som en variant.

Dagen därpå var det dags för Nygrens led, som detta år hade mycket snö. Toppdrivan forcerades med hjälp av en isrygg som ledde ända upp till kanten, där vi hackade en port. Efter en rast i toppstugan gick vi ned den riktiga östra leden, som nu väl motsvarade sitt goda rykte som mycket lätt.

Ett par dagar senare gav vi oss iväg mot östra kammen till nordtoppen. P.g.a. lätt snöfall och dålig sikt drog klättringen ut på tiden så när det vid 23-tiden blev mörkare gjorde vi bivack på en svaplatta under ett överhäng. Det blev ljusare framåt klockan 3, så vi skakade av oss snön och tog i tu med, som det skulle visa sig, sista replängden.

När vi kommit tillbaka till tälten tackade vi varandra för de fina klätterturer, och jag packade ryggsäcken för återfärden. Min fjällvecka var tillända. Glädjande nog hade foten på min ursprungliga färdkamrat blivit bra, och när han dessutom gjort sitt bästa för att lätta på provianten, så gick vandringen tillbaka till Nikkaluokta lätt. På den tiden slutade vägen från Kiruna i Pirttivuopio och man åkte lämpligen båt över västra delen av Paittasjärvi.

Denna min första tur till Kebnekaise gav mersmak, och jag återvände redan nästa år.

Säkring vid utsteget. FOTO: ANDERS WILSON

Andra gången Silhuetten

Så blev det augusti 1969 och dags för den andra resan till Keb. Denna gång lyckades jag inte få med någon kamrat. Det var ganska ont om klättrare på den tiden, så jag tänkte "scrambla" omkring lite på egen hand och eventuellt assistera något på klätterkursen.

Primärmålet var stora Kebnetraversen. Halv tio den 11 augusti kom jag fram till fjällstationen, åt grötfrukost för 2:50, deponerade utrustning och gav mig iväg mot Tuolpagorni. Vädret blev dessvärre sämre och inbjöd inte till klättring, så jag knallade upp till toppstugan och sov där. Följande morgon låg dimman tät och regnet drev på från väster. Eftersom det inte tycktes bli bättre så vandrade jag iväg mot toppen. Traversen till nordtoppen var något isig, så det kändes bra med stegjärn. Regnet avtog något, men dimman höll sig kvar. Det fanns små möjligheter att gå fel men det gällde att inte komma för nära kanten på toppdrivan. När jag kommit ner till halspasset utan att ha fått njuta av utsikten, hade jag ledsnat. Jag tog mig ner och gav mig av mot Tarfastugan. Dimman var inte lika tät nere på glaciären, så jag fick bra överblick på spricksystemen. Dessutom var glaciären så gott som snöfri. När jag kom ner en bit på Isfallsglaciären träffade jag på klätterkursen som övat sprickräddning. Vi följdes åt till stugan där vi övernattade. Nästa dag blev det bra väder och jag fortsatte den avbrutna traversen, men det är en annan historia.

Innan jag gav mig i väg bestämde Kalle Hult och jag att vi skulle göra "Silhuetten" när han var klar med kursen. Lördag den 16 augusti stod vi vid insteget i strålande solsken. Denna gång följde vi den "riktiga" leden och valde utsteget via direkta kraternäsan. En fin och logisk avslutning men bitvis något lös klippa. Dagen därpå avslutade vi med östra väggen på Singitjåkka. En led som trots sin närhet till fjällstationen inte tycks göras så ofta. Förutom det exponerade nyckelstället är klättringen inte svår. Nerfärden för den något mindre branta sydsidan mot Ladtjovagge är lång och tidsödande.

Anders Wilson i motljus. FOTO: ANDERS WILSON

Tredje gången gillt!

Efter många år, som bland annat innehållit ett antal klätteresor men även tjugotre års uppehåll från all klättring, så var det i juli 2005 dags igen för Silhuettleden. Denna gång i sällskap med min yngste son (23 år) och en jämngammal kamrat till honom.

Eftersom jag bevisligen gått denna led tidigare och därför borde hitta, fick jag förtroendet att leda. Insteget hitta-des med mera tur än skicklighet och vi avancerade sakta men säkert. 'Sakta' beroende på att vi tre var inknutna i ett femtiometersrep, och således fick göra täta stand. 'Säkert' p.g.a. att varje steg och grepp testades noga innan full belastning. Klippan kändes bitvis mycket lös, så vi var kanske inte helt rätt. Det var en ljus och fin kväll med undantag för en kort åskskur, och vi unnade oss några sköna raster för att äta och beundra utsikten. Vid utsteget prickade vi stora röset exakt efter att ha testat ett par alternativ.

Dagen därpå gick vi upp till Tarfala och traverserade Kaskasapakte från SV och ner över Lillietoppen. Det var stundtals fin klättring i fast klippa på SV-kammens hammare.

Följande dag utforskade pojkarna sprickor i Kebnepakteglaciären och jag tänkte ta det lite lugnt. När jag gjort i ordning för hemfärd och satt och njöt av en kopp te, hörde jag rop och såg en flicka utan packning komma springande från norr. Hon berättade att en ensam vandrare ramlat nerför snöfältet öster om vandringsleden. Han syntes inte till och hon hade påkallat hjälp från pojkarna på glaciären. De hade rusat till undsättning och hittat den något omtumlade vandraren. Under tiden hade stugvärdin och jag hunnit upp och hjälpte ner vandraren till Tarfalastugan. Där konstaterades armbrott och troligtvis lätt hjärnskakning, så det blev helikopterfärd för hans del.

Pojkarna avslutade glaciärklättringen och vi påbörjade hemfärden.

Bertil Wilson har ägnat stor del av sitt liv åt de svenska fjällen, företrädesvis Sarek och Kebnekaiseområdet. Han är medlem i fjällklubben och aktiv i Eskilstuna klätterklubb. Till vardags ansvarar han för högskoleavdelningens studentlitteratur på Akademibokhandeln i Eskilstuna.